

U S N E S E N Í

Městský soud v Praze rozhodl soudkyní JUDr. Dagmar Stamidisovou v právní věci navrhovatele: **Česká republika – Ministerstvo financí ČR** se sídlem Praha 1, Letenská 15 proti odpůrci: **Českomoravská konfederace odborových svazů**, IČ: 00675458 se sídlem Praha 3, nám. Winstona Churchilla 1800/2 o vydání **předběžného opatření ve věci vyhlášené stávky.**

t a k t o :

Soud nařizuje toto předběžné opatření:

- I. **Odpůrci se zakazuje organizovat a vyzývat k účasti na stávce vyhlášené žalovaným na den 13.6.2011.**
- II. **Soud ukládá navrhovateli, aby ve lhůtě jednoho měsíce podal žalobu ve věci samé.**
- III. **Předběžné opatření zanikne dne 13.6.2011 v 24.00 hodin.**

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatel Česká republika Ministerstvo financí České republiky podal dne 10.6.2011 v 12.30 hodin u Městského soudu v Praze návrh na vydání předběžného opatření. Návrh odůvodnil tím, že je organizační složkou státu v jejíž kompetenci je ve smyslu ust. § 4 zákona č. 2/1969 Sb. mimo jiné státní správa v oblasti státního rozpočtu a daní. Odpůrce je občanským sdružením, konfederací sdružení odborových svazů v České republice. Návrh dále odůvodnil tím, že odpůrce vyhlásil v pátek dne 10. června 2011 protestní stávku, jejímž účelem má být protest proti připravované důchodové a daňové reformě, přičemž stávka je vyhlášena na pondělí dne 13.6.2011, to znamená, že mezi dnem vyhlášení stávky a jejím konáním není ani jeden celý pracovní den. Navrhovatel se domnívá, že vyhlášená stávka je nezákonná a za jediný možný prostředek obrany považuje obrátit se na soud s návrhem na vydání předběžného opatření, jímž bude navrhovateli uloženo, aby se zdržel další organizace stávky. Věcnou příslušnost Městského soudu v Praze dovozuje z ustanovení § 9 odst. 2 písm. e) o.s.ř. ve spojení s ustanovením § 74 odst. 3 o.s.ř. Aktivní legitimace navrhovatele je dána kompetencí příslušné organizační složky, neboť stávka směřuje proti jím navrhovaným legislativním změnám a má dopad do sféry jím řízené, tj. zejména do státního rozpočtu a výběru daní. Navrhovatel dále tvrdí, že chrání i zájmy dalších subjektů, k ochraně jejichž zájmů je nadán již z postavení České republiky samotné. Navrhovatel má za to, že je třeba zatímne upravit poměry mezi účastníky, a to do doby, než bude najisto postaveno, zda vyhlášená stávka je v souladu se zákonem či nikoliv. Navrhovatel dále tvrdí, že odpůrce vyhlásil jako konfederace sdružující odborové svazy v České republice stávku, jejímž účelem má být projev odporu proti zásadním navrhovaným reformám daňového a důchodového systému. Navrhovatel se domnívá, že vyhlášená stávka v rozsahu, v němž byla vyhlášena, tj. omezení veřejné dopravy, zasahuje do práv osob na stávce nezúčastněných nad míru nezbytnou pro realizaci práva na stávku, čímž jsou kvalifikovaně a podstatně ohrožena práva

ostatních osob, a je proto nezákonná. Vzhledem k tomu, že stávka je svolána již na pondělí 13. června 2011, nelze očekávat, že by do tohoto data mohlo být rozhodnuto o legitimitě stávky. Za situace, kdy by o nezákonnosti stávky bylo rozhodnuto až poté, kdy stávka proběhne, by již takovéto rozhodnutí ztratilo svůj význam, neboť by již k značným hospodářským škodám a zásahům do oprávněných zájmů nestávkujících subjektů došlo, přičemž tyto škody by již dodatečně odvrátit ani nahradit nešlo. Navrhovatel tudíž podává návrh na vydání předběžného opatření na zatímní úpravu vzájemných vztahů. Navrhovatel uznává právo na stávku, tak jak je zakotveno v ustanovení článku 27 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené usnesením představenstva České národní rady pod č. 2/1993 Sb., Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, zveřejněný vyhláškou Ministerstva zahraničních věcí č. 120/1976 Sb., podle jehož článku 8 odst. 1 písm. d) státy smluvní strany Paktu se zavazují zajistit právo na stávku za předpokladu, že je vykonáváno v souladu se zákony příslušné země. Dále je právo na stávku zakotveno v Úmluvě o svobodě sdružování a ochraně práva odborově se organizovat přijaté Mezinárodní organizací práce dne 9.7.1948 pod č. 87, uveřejněné sdělením Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 489/1990 Sb. a v Úmluvě o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat přijaté dne 1.7.1949 pod č. 98, uveřejněné sdělením Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 470/1990 Sb. Navrhovatel konstatuje, že právo na stávku je v českém právním řádu výslovně upraveno pouze při kolektivním vyjednávání. V ostatních případech, tedy i v tomto, je tak nutno otázku zákonnosti stávky posuzovat dle obecných ustanovení Ústavy a mezinárodních úmluv, jež Česká republika ratifikovala a přijala je tak do svého právního řádu. Pro otázku zákonnosti stávky platí, že právo na stávku je zaručeno, aniž by bylo v souladu s ústavními principy omezeno, avšak jen tehdy, je-li prostředkem ochrany jiných hospodářských nebo sociálních zájmů zaměstnanců u jejich zaměstnavatelů. Při posouzení legitimacy stávky je relevantní zejména:

a) její cíl, tedy, zda cíl stávky lze podřadit pod hospodářská, sociální a kulturní práva, či čistě politické cíle. Stávka má za cíl čistě politické cíle, neboť se snaží přimět Ministerstvo financí a vládu ke stažení reformy veřejných financí, tedy zejména daní a reformy důchodového systému. V České republice musí proběhnout jak reforma daňového systému, a to zejména za účelem stabilizace veřejných financí tak i důchodová reforma, neboť současný důchodový systém již neumožňuje financování současných penzí. Ve svém důsledku obě navrhované reformy tak nebudou mít dopad do sociálních práv stávkujících v rozsahu větším, než lze rozumně požadovat. Naopak navrhovanými úpravami dochází k srovnání práv jednotlivých skupin obyvatel a odstranění zvýhodňování jedné skupiny obyvatel před druhou. Nejde tedy o ochranu hospodářských, sociálních a kulturních práv, ale o výlučně politický tlak, jehož cílem je rezignace na nutná opatření v daňové a důchodové sféře. Navrhovatel dovozuje, že nejde o otázku, jejímž cílem by byla ochrana jiných hospodářských nebo sociálních zájmů zaměstnanců u jejich zaměstnavatelů. Dále poukazuje na program Českomoravské konfederace odborových svazů, jako organizace sdružující jednotlivé odborové svazy, přičemž v tomto programu je výslovně uvedeno: ČMKOS bude ve všech oblastech své činnosti důsledně prosazovat rovné zacházení a princip rovných příležitostí a vystupovat proti projevům xenofobie, rasismu a všem formám diskriminace, zejména proti diskriminaci založené na pohlaví, věku, etnickém původu, názorech, členství v odborech či politických stranách. Staví se za důsledné potírání všech forem rasové, etnické, náboženské aj. nesnášenlivosti a z ní vyplývajícího násilí. Vyhlášenou stávkou se však odpůrce proti jednomu ze základních principů činnosti odborové konfederace přímo staví, když prosazuje zachování zvýhodnění jedné skupiny zaměstnanců před ostatními. b) dále konstatuje, že při posouzení legitimacy stávky je důležité, zda byly vyčerpány veškeré možnosti této předejít a najít příslušný společenský konsenzus, přičemž se domnívá navrhovatel, že nikoliv. Zástupci odborů již před dvěma měsíci opustili jednání tripartity a opakovaně vyhrožují stávkou, pokud

nebudou bez výjimky přijaty jejich námitky. Takovéto jednání odborů nelze považovat za vyčerpání možnosti odstranit předmět sporu..c) poukazuje na způsob vyhlášení stávky, přičemž zastává názor, že s ohledem na skutečnost, že tato stávka byla vyhlášena v pátek dne 10. června 2011 na pondělí 13. června 2011 tzn., že mezi dnem vyhlášení stávky a jejím konáním není ani jeden celý pracovní den, nelze takto svolanou stávku považovat za stávku svolanou včas, tedy stávku, jež chrání oprávněné zájmy subjektů na stávce nezúčastněných, tj. nejen nestávkujících zaměstnanců, ale i ostatních fyzických a právnických osob. Potřeba zatímní úpravy vztahů mezi účastníky je dána i zájmem na ochranu osob, jež se stávky účastní, neboť pokud by byla stávka označena za nezákonnou, má to pro tyto osoby dalekosáhlé důsledky zejména v pracovně právní rovině. V případě nezákonné stávky by tak mimo jiné šlo o neomluvenou absenci zaměstnance účastnícího se na stávce, tedy o výpovědní důvod, byla by i právním důvodem pro náhradu škody způsobené neomluvenou absencí zaměstnancem zaměstnavateli. Tedy zaměstnanec účastnící se stávky v dobré víře, že jde o stávku zákonnou a legitimní, by mohl být sankcionován v rozsahu nepřiměřeně vyšším. S ohledem na termín vyhlášení stávky pak nelze přehlédnout, že není objektivně možné stávku řádně a včas projednat se zaměstnavateli, popřípadě dalšími subjekty, jež budou stávkou dotčeny, tak aby tyto mohly co nejvíce eliminovat negativní dopady stávky. Podpůrně lze při posuzování včasnosti stávky použít zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, který dle ustanovení § 17 považuje za včasné svolanou stávku takovou, která je vyhlášena alespoň tři pracovní dny před jejím konáním. Z pohledu navrhovatele tak stávka zasahuje nejen do oprávněných zájmů státu, nýbrž i jeho povinnosti dbát o konsolidaci veřejných rozpočtů. Z uvedených důvodů se navrhovatel domnívá, že odpůrcem vyhlášená stávka je nezákonná, neboť nejde o stávku k ochranně hospodářských a sociálních zájmů většiny společnosti, tedy o stávku, jež by nad míru přípustnou neomezovala osoby na stávce nezúčastněné, a jež by nebyla stávkou politickou. Navrhovatel se domnívá, že je dán zájem i na tom, aby soud dočasně upravil vztahy mezi účastníky, tak aby nedošlo k neodvratným škodám a proto navrhuje vydání předběžného opatření ve shora uvedeném znění.

Podle ustanovení § 74 odst. 1 o. s. ř. před zahájením řízení může předseda senátu nařídit předběžné opatření, je-li třeba, aby zatímně byly upraveny poměry účastníků nebo je-li obava, že výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen.

Účastníky řízení jsou navrhovatel a ti, kteří by jimi byli, kdyby šlo o věc samou. Příslušným nařízením předběžného opatření je soud, který je příslušný k řízení o věci, nestanoví-li zákon jinak.

Podle ustanovení § 75c odst. 1 písm. a) o. s. ř. předseda senátu nařídí usnesením předběžné opatření, jestliže bude prokázáno, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo že je tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen a jestliže budou alespoň osvědčeny skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením.

Podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. f) o. s. ř. předběžným opatřením může být účastníku uloženo zejména, aby něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco snášel.

Podle ustanovení § 76, odst. 3) o.s.ř., předseda senátu při nařízením předběžného opatření uloží, navrhovateli, aby ve lhůtě, kterou mu určí podal u soudu návrh na zahájení řízení. Může také stanovit, že předběžné opatření bude trvat jen po určenou dobu.

Podle ustanovení § 76d, písm. b) o.s.ř. usnesení, kterým bylo nařízeno předběžné opatření, je vykonatelné vyhlášením. Nedošlo-li k vyhlášení, je vykonatelné, jakmile bylo doručeno tomu, komu ukládá povinnost, jedná-li se o předběžné opatření podle ust. § 76 o.s.ř.

Podle ustanovení § 77 odst. 1 písm. a) o. s. ř. předběžné opatření zanikne, jestliže navrhovatel nepodal v zákonné lhůtě nebo ve lhůtě soudem určené návrh na zahájení řízení.

Skutečnosti tvrzené v návrhu navrhovatel osvědčuje následujícími listinnými důkazy: výpisem z registru ekonomických subjektů ČSÚ v ARES, kopií stránky internetového magazínu dp Aréna ze dne 10.6.2011 – Stávka zaměstnanců v dopravě, DP hl. m. Prahy proti vládním reformám, Odborová organizace DP; Už nemůžeme čekat, Stávka 13. června od 3,00 do 16,00 hodin; kopií stránky iDNES.cz, článek V pondělí ochromíme zemi stávkou, ohlásili dopravní odboráři z 9. června 2011... Kdy bude stávka v pondělí od 3,00 do 16,00, tiskovou informací ČMKOS: Přerušujeme jednání o reformách v tripartitě 21.4.2011, tiskovou informací Pozvánka na mimořádný brífink Koalice dopravních odborových svazů, ASO a ČMKOS 9.6.2011, iDNES.cz 10. června 2011/Zprávy... Stávka zastaví všechny vlaky i metro, ulice Prahy zatarasí horníci, novinky.cz Odboráři v pondělí totálně zablokují dopravu po celé zemi, nejvíc to schytá Praha 10.6.2011;

Zákon č. 2/1991 Sb. ze dne 4. prosince 1990 o kolektivním vyjednávání upravuje ustanovení v § 16 a násl. stávku ve sporu o uzavření kolektivní smlouvy.

Podle ustanovení § 17 odst. 4 citovaného zákona odborová organizace musí písemně oznámit zaměstnavateli alespoň 3 pracovní dny předem za a) kdy bude stávka zahájena, za b) důvody a cíle stávky, za c) počet zaměstnanců, kteří se stávky zúčastní a seznamy pracovišť, které nebudou v době stávky v provozu.

Podle ustanovení § 20 písm. c) citovaného zákona nezákonná podle tohoto zákona je stávka, která nebyla vyhlášena nebo zahájena za podmínek stanovených v § 17.

S poukazem na shora citovaná zákonná ustanovení má soud za to, že navrhovatel prokázal, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků a dále byly osvědčeny skutečnosti rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením. Z těchto důvodů soud návrhu navrhovatele vyhověl a předběžné opatření ve shora uvedeném znění nařídil.

Listinnými důkazy má soud za osvědčeno, že navrhovatel je organizační složkou státu, v jejíž kompetenci je ve smyslu ustanovení § 4 zák. č. 2/1969 Sb. mimo jiné státní správa v oblasti státního rozpočtu a daní. Odpůrce je občanským sdružením Konfederací sdružení odborových svazů v České republice. Soud má dále za osvědčeno, že odpůrce vyhlásil v pátek dne 10. června 2011 protestní stávku, při čemž bylo osvědčeno, že podoba stávky byla ohlášena v pátek 10.6.2011 v 11,00 hodin. Důvodem stávky je nesouhlas s daňovou, penzijní a zdravotnickou reformou. Tato stávka je vyhlášena na pondělí 13. června 2011 od 3,00 hodin do 16,00 hodin. Soud dospěl k závěru, že plánovaná stávka sice směřuje proti postupu státu a nikoli proti postupu vlastních zaměstnavatelů, je stávkou na obranu hospodářských a sociálních zájmů zaměstnanců, neboť brojí proti sociální tvrdosti daňové, penzijní a zdravotnické reformy. Soud nesouhlasí s názorem navrhovatele, že sleduje čistě politické cíle. Hlavním důvodem pro vydání předběžného opatření je však důvod, že podoba stávky, jak je osvědčeno listinnými důkazy, byla ohlášena teprve v průběhu 10. června 2011, tedy

v průběhu posledního pracovního dne předcházejícího stávce. Z těchto důvodů nelze stávku považovat za zákonnou.

Právo na stávku je v českém právním řádu zakotveno v ustanovení článku 27 odst. 4, Listiny základních práv a svobod, vyhlášené usnesením Předsednictva České národní rady pod č. 2/1993 Sb. jako součást ústavního pořádku (dále jen „listiny“), podle kterého právo na stávku je zaručeno za podmínek ustanovených zákonem. Právo na stávku zaručuje také Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, zveřejněný vyhláškou Ministerstva zahraničních věcí č. 120/1996 Sb., podle jehož článku 8 odst. 1 písm. d) státy smluvní strany Paktu se zavazují zajistit právo na stávku za předpokladu, že je vykonáno v souladu se zákony příslušné země. Právo na stávku lze dovodit rovněž z Úmluvy o svobodě sdružování a ochraně práva odborově se organizovat, přijaté mezinárodní organizací práce dne 9.7.1948 pod č. 87 uveřejněné sdělením Federálního Ministerstva zahraničních věcí č. 489/1990 Sb. a Úmluvy o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat přijaté dne 1.7.1949 pod č. 98 uveřejněné sdělením Federálního Ministerstva zahraničních věcí č. 470/1990 Sb. Ustanovení článku 41 odst. 1 Listiny předepisuje, že práv uvedených v článku 27 odst. 4 a článku 28-31 Listiny, je možno se domáhat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádějí. Zákonné podmínky pro uplatnění práva na stávku jsou upraveny, toliko v zákoně č. 2/1991 Sb. O kolektivním vyjednávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o kolektivním vyjednávání“). Z ustanovení § 1 zákona o kolektivním vyjednávání podle něhož tento zákon upravuje kolektivní vyjednávání mezi příslušnými orgány odborových organizací a zaměstnavateli, za případné součinnosti státu, jehož cílem je uzavření kolektivní smlouvy ve spojení s ustanovením § 16 odst. 1 zákona o kolektivním vyjednávání jasně vyplývá, že právní úprava stávky obsažená v ustanovení § 16 - § 26 tohoto zákona dopadá toliko na stávky, které jsou vyhlášeny jako krajní prostředek ve sporu o uzavření kolektivní smlouvy. Uvedené ovšem neznamena, že právo na stávku lze v České republice uplatňovat pouze v mezích zákona o kolektivním vyjednávání. Nelze přihlídnout, že ustanovení čl. 2 odst. 3 Listiny stanoví, že každý může činit, co mu není zákonem zakázáno a nikdo nesmí být nucen činit co zákon neukládá. Uvedený základní princip pro posuzování dovolenosti chování v poměrech Českého právní řádu nutno aplikovat i při posuzování otázky zákonnosti (legálnosti) stávky konané mimo rámec zákona o kolektivním vyjednávání. Upravuje-li zákon pravidla stávky jen v případech stávky v souvislosti s kolektivním vyjednáváním, plyne z toho závěr, že jiného (zákonného) omezení práva na stávku v Českém právním řádu není. Platí tedy, že právo na stávku je zaručeno (článek 27 odst. 4 Listiny) aniž by (s výjimkou stávek v souvislosti s kolektivním vyjednáváním) bylo v souladu s ústavními principy omezeno avšak jen tehdy, je-li prostředkem obrany jiných hospodářských nebo sociálních zájmů zaměstnanců u jejich zaměstnavatelů. Z uvedených důvodů byl v judikatuře soudu přijat (a nadále je jako správný přijímán), závěr, že právo na stávku lze vykonat nejen ve sporu o uzavření kolektivní smlouvy, ale i za účelem obrany jiných hospodářských a sociálních zájmů zaměstnanců u jejich zaměstnavatelů, a že podle zákona o kolektivním vyjednávání může být posuzována jen taková stávka, která souvisí se sporem mezi zaměstnavateli (organizacemi zaměstnavatelů) a příslušnými odborovými orgány o uzavření kolektivní smlouvy. Z uvedeného tedy vyplývá, že pro tyto jiné stávky chybí zákonná úprava.

V této souvislosti soud podotýká, že návrhatelem v této věci je Česká republika. Pokud pro tyto shora uvedené jiné stávky chybí zákonná úprava, bylo nepochybně v silách návrhatele Českého státu, aby za dobu více než 10ti let od prvně řešeného sporu vyvinul iniciativu k přijetí zákonné úpravy, jejíž absence je pocítována.

V uvedené věci, i když je soud toho názoru, že věc nemůže být analogicky posuzována podle zák. č. 2/1991 Sb. o kolektivním vyjednávání, přesto má za to, že i v této věci je na místě dodržet podmínky ustanovení § 17 odst. 4 citovaného zákona v tom směru, kdy tři dny předem musí být písemně oznámeno zaměstnavateli odborovou organizací kdy bude stávka zahájena, důvody a cíle stávky, počet zaměstnanců, kteří se stávky zúčastní a seznamy pracovišť, které nebudou v době stávky v provozu. Tato lhůta je dle názoru soudu i v tomto rozhodovaném případě přiměřená a jiná- kratší lhůta by byla v rozporu s dobrými mravy. Ani navrhovatel ani další subjekty nejsou schopny zajistit minimalizaci škod které vzniknou za situace, kdy mezi vyhlášení stávky a jejím konáním není ani jeden pracovní den. Za této situace se jedná o stávku, která není využitím práva na stávku ale zneužitím tohoto práva v rozporu s dobrými mravy, kdy stávka by zasáhla další subjekty, které se stávce neúčastní. Stávka byla vyhlášena způsobem odporujícím dobrým mravům.

Soud proto ze všech shora uvedených důvodů návrhu na vydání předběžného opatření vyhověl a rozhodl, jak ve výroku usnesení shora uvedeno.

Soud omezil předběžné opatření na den 13.6.2011 do 24.00 hodin.

O nákladech řízení bude rozhodnuto v rámci řízení ve věci samé.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení je možno podat odvolání do 15ti dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Toto předběžné opatření je předběžně vykonatelné doručením žalovanému.

Případné odvolání nemá odkladný účinek.

V Praze dne 10. června 2011

JUDr. Dagmar Stamidisová, v.r.
soudce

Za správnost vyhotovení:
Alžběta Hlubinková